

MISSION 796

Duben 2009 MJ

"Provedení Mission 796 je na jedničku s hvězdičkou. Štíhlé metrové sloupky působí nadmíru elegantně - dozadu se sbíhající aerodynamicky zaoblené stěny, hladká křivka horní části a vynikající slícování všech prvků vzbuzuje dojem luxusu, který ještě podporován vícevrstevným vysokolesklým klavírním lakem na přírodní dýze..."

Jednotka rychlého nasazení...

5.45 ráno: Nad ospalou džunglí se vznáší mlžný opar. Stejně jako první záblesky světla nad vrcholky stromů se i ptáci pomalu probouzejí do ticha. Strnulost ranního ticha nenarušují ani vojenské stany a zamaskovaná těžká technika. Na strážní věži podřimuje hlídka zachumlaná do bavlněné deky nasáté všudypřítomnou vlhkostí.

5.50 ráno: Téměř neslyšně jako hadi se prodírají zeleným tichem tři muži. Krátký pohled přes hledáček dalekohledu, několik posunků rukou a ti tři se rozdělují. Mladý odstřelovač, na jehož chlapecké tváři se ještě nestačila džungle podepsat, hbitě proklouzne do větví, odkud má výhled na celý tábor, a naučenými pohyby do sebe uzamkne jednotlivé části zbraně. Z této pozice má všechno jako na dlani. V nitce jeho zaměřovače se za několik minut ocitne podřimující hlídka.

Zbylí dva rozvinují klubko drátu a opatrně spojují pod koly těžkých nákladních aut výbušné nálože. Tohle dělal starý rotmistr již mnohokrát, zapojení se zdá být dílem okamžiku. Velitel mezi tím tiše proklouzne listím a s nožem v zubech se jako šelma protahuje nahoru na strážní věž. Náhle se rozhrme vchod jednoho ze stanů a objeví se dva vojáci. Je čas na cigaretu. Šramot vytrhne strážného z dřímoty právě včas, aby stihl zaregistrovat šedozeleň stín, který se přehoupl přes dřevěné zábradlí věže. Výstřel do vzduchu je to poslední co stihne udělat, než ho umlčí zubaté ostří. Štěknutí dvou přesných krátkých výstřelů srazí do bláta oba kuřáky, ale to již je tábor na nohou. V tom okamžiku tlaková vlna detonace zvedne nákladní auta do vzduchu a promění džungli v ohnivě peklo...

Legenda pokračuje, i když jinak...

Mission 796 je nový a nejvyšší model britské legendy. Pardon, nejvyšší příčku zaujímá vlajková loď Mission Pilastro s cenou někde kolem 1 miliónu, která je jakousi deklarací toho, co firma umí. Mezi Pilastrem a ostatními modely je však zatraceně velká cenová propast a jelikož všechny reprosoustavy v současném katalogu Mission nepřesahují cenovkou 70 tisíc korun (to je cena 796), zůstává Pilastro spíše osamoceným monumentem, než vrcholem nějaké souvislé a ucelené cenové strategie firmy.

V Mission vždycky dobře uměli monitory a modely jako 750LE, 731i (které se již nevyrábí) nebo novější M71 představují senzační tip na nákup pro začínajícího hifistu. O to víc zamrzí, že nejnovější stojanová reprosoustava (Mission 792 vypadá jako uříznutá 796) zdaleka nehraje tak dobře jako její předchůdci a právem patří do naší kategorie PCN. O co méně se však povedl monitor, o to slibněji se jeví sloupový model 796. Už první tóny totiž dávaly tušit, že půjde o výjimečnou reprosoustavu.

Konstrukčně vychází 796-ka z tradičních principů, novinkou snad může být to, že v rámci seskupení IAG (International Audio Group), kam patří třeba i Wharfedale a Quad, a se kterým Mission sdílí vývojovou základnu, byla výroba reproduktorů přenesena kvůli úsporám do Číny. Takže i když se reprosoustavy chlubí nápisem Designed and engineered in England, najdeme na zadním štítku prozaické konstatování Made in China.

S vlajkovou lodí Mission Pilastro sdílí 796 mnoho společného, pochopitelně ve značně zmenšeném měřítku. Materiálem ozvučnice je vlastní kompozit pojmenovaný Granitech, něco jako umělý kámen, jehož výhodou je poměrně nízká hmotnost (při rozměrech 100x21x30cm váží sloupek necelých 23kg), výborná opracovatelnost a hlavně granulární struktura, pomáhající pohlcovat rezonanční energii.

Poznávacím prvkem reprosoustav Mission je i invertní uspořádání měničů, kdy výškový měnič je *pod* měničem středovým, s cílem dosáhnout časového sladění vyzařování obou reproduktorů, tj. zvukové vlny vyzařované kterýmkoli z reproduktorů by měly dorazit k našim uším současně. Výškový reproduktor je čínské provenience, 25mm ferrofluidem chlazená kalota s neodymovým magnetem bude nejspíš silně impregnované textilní vlákno na bázi viskózy, skrývající se pod kryptickým názvem Viotex - výrobce je na informace poměrně skoupý. Středový reproduktor s fázovým korektorem uprostřed má aramidovou 135mm membránu (Aramid, Nomex a Kevlar jsou jen mírné variace na stejný materiál). Stejnou membránu o větším průměru (200mm) najdeme i v měniči basovém, který se skrývá za tkaninovou mřížkou zapuštěnou do boční stěny ozvučnice (dostat se k němu nedá) a který je podporován dozadu vyústěným nátrubkem basreflexu. Vysoko a středotónový měnič jsou od sebe vzájemně odděleny pomocí anirezonanční šedé subozvučnice s tlumícím plastickým nástřikem, která je zapuštěna do čelní desky, takže by se neměly navzájem ovlivňovat, od čehož si firma slibuje zlepšení transparentnosti zvukového projevu.

Provedení Mission 796 je na jedničku s hvězdičkou. Štíhlé metrové sloupky působí nadmíru elegantně - dozadu se sbíhající aerodynamicky zaoblené stěny, hladká křivka horní části a vynikající slícování všech prvků vzbuzuje dojem luxusu, který ještě podporován vícevrstevným vysokolesklým klavírním lakem na přírodní dýze. Kombinací červeného dřeva, kovové šedi reproduktorové části a černě lakovaného podstavce Mission vyloženě háže rukavici návrhářům domácího audia. Je potřeba je vidět naživo, aby si člověk uvědomil, že nejde jen o kus reprodukční techniky ale svébytné umělecké dílo.

Podstavec je součástí konstrukce, stejně jako čtyři nastavitelné hroty. Dojem z úchvatně pojatých reprosoustav trochu kazí plastová vanička s biwiringovými terminály, která působí nejen mírně nepatřičně, ale pokud nepoužíváte reprokabely ukončené banánky, způsobí vám docela dost starostí s připojováním - na výšku uspořádané terminály jsou příliš blízko u sebe a navíc zapuštěné.

Mission Impossible

Abych pravdu řekl, oněch 70 tisíc, které nové Mission 796 stojí, by mohla být cena *samotných* kabinetů, a teprve v tomto okamžiku člověku 'docvakne', o kolik víc nám mohou výrobci delegováním výrob do Asie nabídnout. Zkrátka a dobře, z pohledu povrchového zpracování jde o jednu nejlépe udělaných reprosoustav, kterou jsem měl kdy možnost vidět.

Nabízí se proto i druhá otázka: je možné za tuto cenu vyrobit high end? Nebo jen 796-ky klamou tělem? Dokáže tento reproduktor rozmetat naše představy o hifi kategoriích?

Při prvním letmém seznámení zahrály Mission 796 rychle, dynamicky, otevřeně, prostě senzačně s dvěma výhradami. První byla narůstající problémovost reprodukce se zvyšující se hlasitostí, druhou rošťáctví na pomezí středů a výšek. Na poklep zněla (respektive nezněla) čelní stěna mrtvě, což se ale bohužel nedalo říci o bočnicích, které byly slyšet.

Na generátoru kmitočtů a ověřením pomocí software ATB jsem zjistil 2,5dB zesílení v basové oblasti se špičkou na 63Hz a téměř 3dB zvýraznění mezi 2 a 4kHz a potom znovu v okolí 16-17kHz. To první byl zcela jasně akustický mód místnosti, to druhé ukazovalo na problém reprosoustav v okolí dělicího kmitočtu a ne zcela vzorné chování výškového reproduktoru a zvukově se projevovalo dopředu tlačеныmi 'výškami'. Na druhou stranu překvapilo, že reprosoustavy jdou hodně nízko a že deklarovaných 38Hz-20KHz je splněno s velkou rezervou - bas nastupoval v téměř plné síle už někde kolem 32Hz a z kmitočtového generátoru byl slyšet (se značným poklesem) i šum filtrovaný na 30Hz a jeho stopy i na 28Hz! Vzhledem k objemu ozvučnice úctyhodný výkon. Jinak je charakteristika jako když střílí a reproduktory jsou vzorně rovné.

Doufajíc, že se výše zmíněná středovýšková agilita zredukuje po důkladném rozehrání, dostaly Mission skoro 260 hodin na to, aby s tím něco provedly. Nepovedly. Nevím jak je to možné, ale čerstvě vybalené z krabice hrály prakticky stejně jako po deseti dnech důkladného zahořování.

Mistr detonací...

Starého rotmistra jsme opustili ve chvíli, kdy odpálil nastražené nálože. *Tlaková vlna detonace zvedne nákladní auta do vzduchu...* Asi tak dokáží zahrát Mission 796. Protože jsou basové reproduktory pouze z jedné strany, můžete si vybrat, mají-li směřovat dovnitř (k sobě) nebo ven (ke stěnám místnosti). Po několika experimentech jsem skončil s tím prvním - bas byl přesnější, zakulacenější a prostorově přirozenější. V manuálu je napsáno, že u větších poslechových místností tomu může být naopak - možná, i když i ve 40 metrovém obývacím pokoji z toho vyšlo umístění 'k sobě' lépe. Takže je třeba to vyzkoušet.

796-ky dokáží poslat do prostoru pořádnou tlakovou vlnu. Basová kytara Douga McLeoda v *Rollin' & Tumblin (Come to Find)*, Audioquest Music AQ-CD12) je nahraná hodně zblízka a hrábne-li Doug do strun, vystřelí to okamžitě a s razancí, kterou by mohla většina soustav jen tiše závidět. Podobně si vychutnáte i basové linky Dave Ellefsona (Megadeth, *Rust in Peace*, Capitol CDP 7919352), které zašimrají fyziologicky až v žaludku. Jak jsem říkal, podobně jako detonace v džungli umí i Mission 796 přesvědčit, že to myslí vážně. Ale: stejně jako u výbuchu nastražených náloží i zde nelze předvídat výsledek a za oběť padnou občas i nevinní. Vtip je v tom, že deska kabinetu, která leží *proti* stěně s basovým reproduktorem, nezvládá evidentně tlak vyvolaný pístem protilehlého měniče a na některých frekvencích začíná rezonovat. Například u basy z testovacího disku Chesky kabinet *hraje*, a to dost. Čím více otáčíte volume doprava, tím je to slyšitelnější. Podotýkám, že se to děje při vyšších než běžných poslechových hlasitostech. Vliv na přesnost reprodukce je jasný - dochází k ovlivnění nahrané hudby rezoncencemi ozvučnice, zhoršuje se čitelnost komplexnějších pasáží a ve finále začíná hudba znít upachtěně a nepřehledně. Při středních a nižších hlasitostech jsem efekt nezaznamenal, respektive se boční stěna nestačí vybudit do bodu, kdy by začala *slyšitelně* rezonovat.

Když jsem zkoumal ozvučnici, šlo by tomu možná s trochou šikovnosti odpomoci dodatečným dotlumením desek třeba nalepením extra vrstvy bitumenu nebo nějakých vnitřních výztuh a je škoda, že to výrobce neprovedl už v sériové výrobě. Dává to tak prostor k vylepšení šikovným kutilům.

Ostré oko odstřelovače...

Díky hledáčku přesně vyladěné zbraně neunikne odstřelovači sebemenší detail a s milimetrovou přesností posílá smrtelné střely tam, kde je třeba. Bleskurychle, nemilosrdně a precizně. Tak by se dal charakterizovat pocit, který Mission 796 při poslechu vyvolávají. Naprostá čistota, preciznost a rychlost. Tepající dynamika. Nemáte se kam schovat, proudy hudby vás dostihnou všude a přinutí poslouchat.

Začněme vokály. S obavami jsem vkládal první CD do šuplíku. Takové krásné reproduktory přece musí umět zahrát to, co je na muzice nejdůležitější a SACD *Reges Terrae* (Nordic Voices, Chandos CHSA 5050) je úplně plné těchto nejnáročnějších instrumentů, totiž lidských hlasů. Vokální hudba 16. století v tom nejčistším podání a o které se při nejbližší příležitosti určitě rozeptám víc, protože to opravdu stojí za to. Mše Cristobala de Morales moje obavy nepotvrdila. Pravda, tonalita nedosahovala neutrální sytosti a dokonalosti Audio Physic Virgo (byly zrovna k dispozici k porovnání), ale protože skoro žádná reprosoustava se nemůže v tomto ohledu s AP měřit, není se co divit. I když v řečovém pásmu reprodukovaly Mission 796 s mírným posunem směrem nahoru, byly hlasy prokreslené, plné, živé. Mírně vyšší ladění také způsobovalo, že bariton nebo tenor nešel z hrudníku, ale spíše z hrdla a postrádal realitu, kterou Audio Physic umějí v míře vrchovaté (ovšem za více než dvojnásobek peněz). Už to, že s nimi 796-ky vůbec porovnávám, však o něčem svědčí.

Podobně jako s hlasy si dokáží Mission poradit se strunnými nástroji. Akustická kytara Johna Williamse (*Spanish Guitar Favorites*, Sony Japan, SICC 10005) představuje exkurz do barevné škály tohoto nástroje. Tranzienty i rezonance a dozívání strun jsou reprodukovány až s chirurgickou přesností, skoro zapomínáte poslouchat hudbu. Podobně i houslové party Saint-Saensova *Dance Macabre* a z orchestru se prodírající harfa poskytnou materiál k analýze hudebního mikrodění.

Povšimněte si v předešlém odstavci následujících klíčových slov: *struny, chirurgická přesnost, zapomínáte poslouchat hudbu a analýza*. Tyto atributy jsou u Mission 796 nejvíce fascinující a současně i nejproblematictější. Souvisí s faktem zmíněným o několika odstavcích výše - zdvihem na vyšších středech, konkrétně někde mezi 2-4kHz v kombinaci s chováním výškového reproduktoru okolo 16kHz. Způsobuje to onu fascinující přesnost, živou přítomnost vokálů a vpravdě analytický způsob reprodukce. Protože je toto pásmo nad řečovým, je lidský hlas postižen jen lehounkým ztenčením popsáním výše. Analytika je věcí vkusu a krátkodobě je opravdu přitažlivá. Všechno je nádherně zaostřené, dokonale vysoustružené, prostorová scéna je poskládaná z jednotlivých elementů s precizností lupy a s rychlostí vyrážející dech. Podobně analyticky hrály, co si pamatuji, původní verze Wilson Audio WATT/Puppy, než je pan Wilson zmodifikoval, protože si sám uvědomil, že to není ono. Podobně jako raných Wilsonů i zde však chybí malý detail - *analýza převažuje nad syntézou*. Kytara a housle mají úžasné struny (a když píšu úžasné, myslím tím ÚŽASNÉ), ale chybí *korpus*, který je strunami rozezníván. Ten je jen naznačen. Prostě to všechno nezapadá hezky do sebe a přívalem detailních informací začne být po několika desítkách minut znepokojující a pokud jste milovnící poslechu jako v bavlnce, může po čase vyvolat poslechovou únavu. Přestože jsem u jednotlivých testovacích skladeb předl blahem, v podstatě málokteré CD jsem dokázal poslouchat do konce.

Konfrontace...

Jestli z uvedeného vyplývá, že snad 796-ky nehrají dobře, vězte, že tomu tak není. Stačí, když si uvědomíme, v jaké cenové kategorii se nacházejí. V ceně 'do sta' je hodně kvantity, ale málo kvality. Povedených produktů je zde jako šafránu a Mission 796 bezpochyby takovým šafránem jsou. Na to, kolik stojí a na to, jak jsou zpracované, hrají značně nadprůměrně. Jenom mají tu smůlu, že mě při prvním orientačním poslechu natolik zaujaly, že jsem začal uvažovat o tom, že si je pořídím na doma. Proto byly podrobeny opravdu důkladnému a nemilosrdnému zkoumání, jehož výsledkem je tento text. Pojdme tedy rovnou k tomu nejproblematictějšímu.

Kromě vyšších středů máme ono zvýraznění na 16kHz. To jsme v oblasti sykavek, vzduchu a ambience. To první nevidím nijak tragicky. Je pravda, že na některých nahrávkách mají tendenci reprodukovat sykavky malinko nad limit, ale hodně se toho dá zkorigovat vhodným natočením. V závislosti na místnosti se mi nejvíce osvědčilo přetočení soustav tak, že se osy reproduktorů protínaly *před* posluchačem (přesnější prostor, užší stereobáze), nebo *za* posluchačem (univerzálnější pozice s větším prostorem za cenu ztráty bodové lokalizace), ale toto bude dáno akustikou konkrétního prostoru. Každopádně zejména ve druhém případě se zasykávání zredukovalo na přijatelnou míru a projevilo se jen tu a tam - třeba na CD Ana Caram, *Rio After Dark*, Chesky JD028. Můžete si pomoci i tím, že necháte na reproduktorech ochranný tkaninový rámeček, který v tomto případě nejen neškodí, ale naopak jsem měl pocit, že právě takto podávají Mission 796 vyrovnanější výkon

Se 'vzduchem' je to jinak. Už při přehrávání testovacích sekvencí jsem byl příjemně překvapen faktem, že zcela jasně slyším odrazy zvuku od zdí nahrávacího prostoru. Ať už šlo o mluvené slovo, chór nebo jazzovou instrumentaci, vždycky bylo *zřetelně a jasně* slyšet, v jakém prostředí byla nahrávka pořízena. Ambientní vodítka na sebe však někdy upozorňovaly až příliš - například ve zmíněném *Danse Macabre* byly všechny ty ruchy a šумы z orchestřiště včetně znásobené odrazy od stěn sálu postavené na úroveň hudby samotné a i když působily 'audiofilně', hudebnímu zážitku to spíše škodilo. Podobně se projevoval i šum pásku z přepisu Rachmaninova třetího klavírního koncertu (Byron Janis/Antal Dorati - *Piano Concertos 2&3*, Mercury Living Presence SACD 470 639-2). Legendární tříkanálová nahrávka z roku 1961 byla rekonstruována na speciálně postavených magnetofonech Studer za stálého porovnávání s původními mastery a převedena do digitální podoby na dCS technice. I když se (údajně) podařilo dosáhnout vylepšení odstupu signálu, projevuje se půlstoletí značným šumem v pozadí, který se trefuje přesně do slabého místa 796-ky. Ne že by nebyl tento šum na jiných reproduktorech slyšet, ale u Mission je slyšet o něco víc, asi jako když vypnete u magnetofonu Dolby. Na oplátku zase 796-ky projasnily i piano, které dostalo velmi uvěřitelnou podobu a úplně ožilo.

Vše výše popsané bych byl ochoten za určitých okolností buď prominout, nebo se to dá napravit (zpevněním ozvučnice, přetlumením poslechového prostoru, nasazením rámečku a podobně). Jedna věc to však kazila. Textilní kalota, ať už je utkána z jakéhokoli materiálu, potřebuje při dalším vývoji více pozornosti, protože zdaleka nedosahuje hedvábné jemnosti kalotek Dynaudio (a to i nižších modelů Focus a Contour), samozřejmě nenápadnosti Scanspeaků u Xavianů, brilantní neutrality beryliových Be-718 od Ushera nebo vzdušné lehkosti hliníkových pásků Aurum Cantus. Záměrně jmenuji tyto reproduktory, protože jsou cenově *nižší* než Mission 796. Nevadilo by mi, kdyby 796-ky stály 90 tisíc, ale raději bych v nich viděl některý ze zmíněných výškových měničů. Přestože je frekvenčně v pořádku, není Viotex použitý v Mission přeborníkem v rozlišení. I když vystupuje aktivně a transparentně, jemné textury tónů, které dělají nástroj nástrojem prostě neumí. Široká škála úhozů na činely (ty vibrace kovu rozeznívaného paličkou) je reprodukována tonálně správně, chybí však mikrodění, textura, což při běžném poslechu nevnímáte, ale při pozorném si toho všimnete. Podobně jako nevnímáte obrázky v novinách jako shluk černých a bílých teček, dokud se na to nesoustředíte. Jakmile si toho však všimnete, je po všem.

Smíření...

Musím se 796-kám omluvit. V předchozím odstavci jsem byl na ně příliš tvrdý. Vysvětlil jsem však proč. Pojďme to tedy napravit a podívejme se na jejich projev ještě jednou, tentokrát ne z výšky, ale pěkně z hladiny kategorie, do které patří. Potom zjistíme, že:

Nástupy tónů jsou bleskurychlé s přesností žiletky a jejich doznívání v soustavami reprodukovaném hudebním prostoru trvá celou věčnost s takovými detaily, jako jsou odrazy od stěn nahrávacího studia. Výsledkem je úžasné rozlišení informací zakódovaných na CD, vysoká míra průzračnosti s v této cenové kategorii překvapivě exaktně definovaným prostorem, který není omezen ani do šířky ani do hloubky. Mission neodsouvají hudebníky do 30-metrové perspektivy, usadí vás pěkně tak do páté řady.

Čistota přednesu je čirá jako studánka a proti ní stojí osvobozená dynamika - bicí prásknou do ticha jako vystřel a jasný hlas trubky vám předvede, jak má znít nablýskaná mosaz. 796-ky rozhodně nejsou pro milovníka analogu, na to jsou příliš nabroušené - nedokáží posluchače ukonejšit, vyžadují aktivní účast. Houpavá rytmika piana (Phil Thornton, New World Music CD) podmalovaná splétajícím a zase rozvíjejícím se jemným předivem harf v *Casting Pearls (Transformation)* nebo skoro hodinový hypnotický rituál *Sorcerer* nedopřál relaxaci, ale adrenalinové vzrušení - takto jsem tyhle nahrávky slyšel poprvé a špatné to nebylo. Piano je vůbec jejich silnou zbraní (nejspíš i proto jsou opatřeny tím bezchybným klavírním lakem) a bez zaváhání bych 796-ky doporučil komukoli, kdo si na něm chce opravdu pochutnat. Stejně tak lidské hlasy. Struny akustických kytar. Harfy. Bubny. Bubínky. Chřestítka. Flétny. Mince hozená na bar (děkujeme Tomu Waitsovi za tuto lahůdku). V podstatě cokoli dynamického s perkusivním nebo drnkacím charakterem hrají Mission 796 opravdu senzačně. Senzačněji než drtivá většina konkurence v této cenové kategorii. Od 'dospělého' zvuku se odchyľují pouze v horní části frekvenčního spektra - triangly, činely, tamburína, nahrávky bohaté na sykvavky - tady je jasně slyšet, že neposloucháme reproduktory dospělé a staví je to mimo pravý high end. Do jeho dveří však zcela jistě nakukují.

Mission 796 a jejich kamarádi...

Potěšitelné je, že tyto reprosoustavy nejsou vybíravé a nejen díky své citlivosti (90dB) a impedanci (jmenovitá 8ohm, minimální někde kolem 6ti) zahrají v podstatě s čímkoli. Pochopitelně s čímkoli kvalitním, jelikož jejich velkou předností je, že nemaskují kvality reprodukčního řetězce. Nepočítejte s tím, že vám pomohou povýšit kompromisní sestavu - pravděpodobně vás donutí uvažovat o další investici. Jasně se to projevilo i v průběhu třítydenního testu, kdy hrály v levných sestavách (Carat C57 a A57), dražších sestavách (Accuphase E-210A a Pioneer PD-S904TM), ještě dražších

sestavách (Meridian G91 a Meridian G57), drahých sestavách (Mark Levinson № 432 a Lindemann 822) a hodně drahých sestavách (Accuphase A-60 a Accuphase DP-78), kabely v to raději ani nepočítaje. Jak určitě správně tušíte, čím dražší kamarádi, tím byly 796-ky spokojenější. Osobně by mi vůbec nevadilo bydlet s povedenými Caraty, které, doplněné o Mission 796, by mohly být dobrými společníky na mnoho dlouhých večerů...

© Copyright - Audiodrom